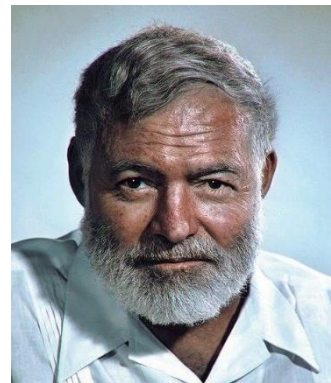

Ernest Hemingway (21. 7. 1899 Oak Park /v těsné blízkosti Chicaga/, stát Illinois – 2. 7. 1961 Ketchum, stát Idaho)

Ernest Hemingway se narodil jako jedno ze šesti dětí **chicagského lékaře**. Rodiče vytvořili svým dětem kulturně podnětné prostředí se silným **vztahem k volné přírodě a k lovu i rybaření**.

Když se Spojené státy zapojily r. 1917 do **První světové války**, fyzicky zdatný Ernest vstoupil jako **dobrovolník do americké armády**. Byl zařazen k ostraze zdravotníků a bojoval v **severní Itálii**, kde Američané, Britové a Francouzi podporovali boje Italů proti německému a rakousko-uherskému vojsku. Hemingway tu byl vážně raněn.

Po válce se vrátil do Spojených států a pracoval jako **novinář**. R. 1921 se oženil s Hadley Richardsonovou (1891 – 1979) a oba se na několik let přestěhovali do **Paříže** (jen v r. 1923 se nakrátko objevili v Kanadě, aby se jim tam narodil jejich syn). **Francie** byla tehdy hlavním centrem moderní kultury a její svobodomyšlné a kreativní prostředí přilákalo k dlouhodobým pobytům řadu mladých Američanů, kteří tak unikali z atmosféry tupé soutěživosti, konzumní morálky a pokryteckého puritánství ve své vlasti. Z Francie Ernest a Hadley podnikali cesty mj. do **Španělska** – hispánská kultura Hemingwayovi natrvalo učarovala.

Kulturní život Američanů v Paříži se soustřeďoval kolem **Gertrude Steinové** (1874 – 1946), americké spisovatelky s německými a židovskými kořeny, která se stala přítelkyní i podporovatelkou mnoha významných moderních výtvarníků, jako byli Paul Cézanne, Henri Matisse, Pablo Picasso nebo Georges Braque.

Steinová vytvořila pojem **Ztracená generace (Lost Generation)**: označovala jím mladé Američany, kteří měli za sebou již na prahu dospělých let vícenásobnou deziluzi: z dramatické válečné zkušenosti, z poválečné ekonomické nejistoty a z překážek při začleňování se do společnosti, v níž nyní narostla moc vypočítavých prospěchářů. Nejvýznamnějším představitelem Ztracené generace se stal právě **Hemingway** (pojem použil v generačním románu *I slunce vychází*, 1926), dále sem bývá řazen Francis Scott Fitzgerald aj. Blížencem Ztracené generace byl i německý protiválečný spisovatel Erich Maria Remarque.

Ve Francii Hemingway přetavil své zkušenosti v rozhodnutí stát se **spisovatelem** a věnovat se umělecké analýze motivů **statečnosti a nezdolnosti** člověka vystaveného mezním životním situacím. Ze sebevědomého mladíka se stal **filozoficky založený tvůrce** tematizující **polaritu života a smrti i lásky a odvahy**, přičemž jeho hrdinové svádějí **osamělý boj** nejen proti nástrahám svého okolí, ale také s vlastními slabostmi i pochybnostmi. Cesta k vítězství vede přes **nalézání síly v přirozené podstatě člověka** a v uvědomění si velkoleposti života jako celku. Součástí tohoto tématu je **otevřeně pojímaná erotika**, z níž vyrůstá rovnoprávný, oboustranně dynamický intimní vztah mezi neokázale statečným mužem a nezávislou ženou.

K dosažení těchto záměrů Hemingway vytvořil **svěbytný literární styl**, který spočívá ve zcela novém pojetí estetické stránky jazyka. Základ tvoří **objektivní vypravěčství**, které je vedeno tak, aby **čtenář** mohl na základě minimalistického textu (byť s řadou zdánlivě odtažitých detailů) **samostatně dotvářet hlubší smysl díla** (Hemingway sám označil tuto literární techniku jako *princip ledovce*). U Hemingwaye **hlavní postava** v sobě **tlumí emoce**, aby vzdálením se od tlaků reality **mobilizovala** své vnitřní síly, a tak dostála přirozeným požadavkům mužnosti, odvahy a cti. Hemingwayovi hrdinové v **dialozích** dávají průchod **přirozenému**, byť samozřejmě stylizovanému úspornému hovorovému **jazyku** obohacenému typicky anglosaským „podháněním“ (understatement). Tento styl, jehož počátky nalezneme již třeba u Jacka Londona, je ovlivněn kvalitní **žurnalistikou**, byl hojně napodobován a stal se příznačným pro **velkou část americké prózy 20. století**.

Hemingway začal **knižně publikovat** v r. **1923**: zprvu šlo o **povídkové soubory**. Jeho šťastná pařížská léta ovšem skončila krachem manželství. Během jednání s americkým nakladatelstvím se Hemingway intimně sblížil s americkou novinářkou Pauline Pfeifferovou (1895 – 1951). Aféra se provalila a následovaly (1927) rozvod s Hadley a vzápětí svatba s Pauline. Novomanželé se vrátili do Spojených států a posléze měli dva syny a dceru.

V r. **1929** Hemingway publikoval **román *Sbohem, armádo***: příběh mladého páru – amerického poručíka a britské ošetřovatelky – ve víru První světové války na italské frontě dosáhl **mezinárodního úspěchu** a zařadil Hemingwaye mezi **velké postavy světové literatury**.

Hemingway získal i finanční nezávislost a v letech 1931 – 1939 žil s rodinou v pohodlném domě v letovisku **Key West** na nejjižnějším cípu **Floridy**. Navíc hodně **cestoval**; znovu navštívil Španělsko a byl fascinován corridou – býčími zápasy –, v níž viděl působivou a výstižnou metaforu boje, který skutečný muž musí celoživotně vést. Také **lovil zvěř** v kraji svého dětství a v Africe. Od příjezdu na Floridu se rovněž věnoval **mořskému sportovnímu rybolovu**.

Ačkoli byl dosud považován za individualistu, na **dramatický světový vývoj 30. let** Hemingway reagoval díly, v nichž se postavil na stranu sociální spravedlnosti a solidárního boje za svobodu a demokracii. Do let Velké hospodářské krize zasadil **román *Mít a nemít***. V letech 1937 – 1938 působil jako novinářský zpravodaj ve španělské občanské válce, v níž se vláda široké antifašistické koalice marně bránila fašistickým povstalcům (které podporovaly Itálie a Německo). Ze španělských událostí (byl přítomen i v bojových akcích) vytěžil svůj **román *Komu zvoní hrana*** (ve vžitém českém překladu názvu *hrana* = druh úmrtního zvonění): příběh amerického dobrovolníka, který se na straně republikánů zapojí do partyzánského boje proti fašistům a během tří dnů zároveň prožije svou životní lásku, přerůstá v širší obraz statečného zápasu španělského lidu. Ve Španělsku se Hemingwayovou milenkou stala americká novinářka Martha Gellhornová (1908 – 1998; na jaře 1938 navštívila Československo, aby odtud napsala reportáže podporující marný odpor země proti Hitlerovým územním nárokům, posléze stvrzeným Mnichovskou dohodou).

V r. 1940 se Hemingway rozvedl s Pauline a oženil se s Marthou. Oba si zvykli většinou pobývat ve svém domě na **Kubě**, kde Hemingway měl ideální podmínky k tvorbě. V r. 1941 pracovně navštívili Čínu. Pak přišla Druhá světová válka; Ernest a Martha se jako váleční zpravodajové zúčastnili spojenecké invaze do Normandie v červnu 1944 a Hemingway pokračoval se Spojenci až k osvobození Paříže. To však již jeho soukromí začaly ohrožovat depresivní stavy, které vedly k neshodám s Marthou. Již na jaře 1944 se Hemingway v Londýně bláznivě zamiloval do britské novinářky Mary Welshové (1908 – 1986); v r. 1945 se rozvedl s Marthou a r. 1946 se Mary stala jeho čtvrtou a poslední manželkou.

Ačkoli manželé pak trvale žili v příjemném prostředí Kuby, Hemingway se na prahu padesátky začal potýkat s četnými **osobními problémy**, počínaje zdravotními potížemi (komplikace z nadváhy, těžké havárie v autě i letadle aj.) přes manželské konflikty až po tvůrčí krizi. Výsledkem byly prohloubené deprese, z nichž nepomáhaly ani nové cesty za oceán. Ovšem právě v této obtížné situaci Hemingway napsal a r. **1952** publikoval **novelu *Stařec a moře***, která se stala jeho nejpopulárnějším a nejocenenějším dílem. Příběh starého kubánského rybáře, který sám svede statečný souboj s mohutným mečounem i hejnem žraloků, v sobě koncentruje všechny typické silné stránky Hemingwayovy tvorby a zařadil se mezi nejslavnější díla světové beletrie.

V r. **1954** Hemingway dostal **Nobelovu cenu za literaturu**, ale jeho fyzická kondice se dále zhoršovala a Hemingway se uchýlil k nemírnému pití alkoholu. Když r. **1959** **kubánští komunisté** vedení **Fidalem Castrem** svrhli proamerického diktátora Fulgencia Batistu, Hemingway sice charismatickým revolučním voutsáčům vyjádřil sympatie, ale vzápětí se s Mary z Kuby odstěhoval, aby oba přešli zestátnění svého kubánského majetku. Na americkém venkově ve státě Idaho si

koupili dům a v něm v létě 1961 Hemingway spáchal **sebevraždu** střelou z brokovnice do hlavy. Nepochybně tak učinil s vědomím, že jeho tvůrčí i životní síly upadají, ovšem sám natrvalo zůstal jedním z nejlepších a nejvíce inspirujících autorů v dějinách světového písemnictví.

O důležité etapě Hemingwayova života byl natočen TV film *Hemingway a Gellhornová* (2012; režie Philip Kaufman, hrají Clive Owen a Nicole Kidmanová).

Některá díla:

Romány **I slunce vychází** (The Sun Also Rises; 1926; vydáváno též pod názvem **Fiesta**; portrét Ztracené generace; TV film 1984: režie James Goldstone, hrají Hart Bochner, Jane Seymourová,

Robert Carradine), **Sbohem, armádo** (A Farewell to Arms; 1929; z První světové války; film 1932: režie Frank Borzage, hrají Gary Cooper a Helen Hayesová; film 1957: režie Charles Vidor, hrají Rock Hudson a Jennifer Jonesová), **Mít a nemít** (To Have and Have Not; 1937; z Velké hospodářské krize; film 1944 – děj přenesen do druhé světové války: režie Howard Hawks, hrají Humphrey Bogart a Lauren Bacallová), **Komu zvoní hrana** (For Whom the Bell Tolls; 1940; ze španělské občanské války; film 1943: režie Sam Wood, hrají Gary Cooper a Ingrid Bergmanová);

Novela **Stařec a moře** (The Old Man and the Sea; 1952; film 1958: režie John Sturges, v hlavní roli Spencer Tracy); TV film 1990: režie Jud Taylor, v hlavní roli Anthony Quinn);

Povídkový soubor (o lovectví) **Zelené pahorky africké** (Green Hills of Africa; 1935);

Reportážní kniha (o corridě) **Smrt odpoledne** (Death in the Afternoon; 1932).

<https://www.senior.sk/hemingway-si-sam-zazvonil-do-hrobu/>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9f/Ernest_Hemingway_in_Milan_1918_retouch

https://seahistory.org/sea-history-for-kids/marlin/ed_3.jpg

<https://timelessclassicdvd.com/products/for-whom-the-bell-tolls-1943-dvd-gary-cooper-ingrid-bergman>